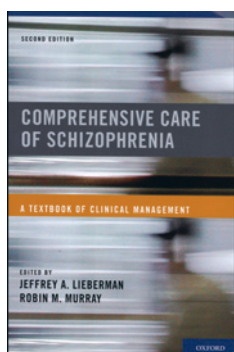

Oversiktlig om schizofreni

Jeffrey A. Lieberman, Robin M. Murray
Comprehensive care of schizophrenia
 A textbook of clinical management.
 2. utg. 445 s, ill. Oxford University Press 2012.
 Pris £ 47, 50
 ISBN 978-0-19-538801-5

Dersom du er på jakt etter internasjonalt oppdaterte fagbøker om schizofreni og psykose, er dilemmaet at du enten må skaffe deg metaverk av typen *Kaplan and Sadock's comprehensive textbook* til en pris av ca. 2000 norske kroner eller ta til takke med mer eller mindre kvalitetssikrede nettløsninger. Denne boken er i et mindre format og til en mer overkommelig pris. Den er redigert av to internasjonale kapasiteter som i en mannsalder har stått for, og fulgt med på, mye god klinisk forskning. Mine forventninger var derfor i utgangspunktet gode.

De 19 kapitlene har ulike forfattere. Alle store emner, som forløp, behandling og rusproblemer, er diskutert i egne kapitler. Det er også funnet plass for å diskutere tidlig oppdagelse av psykose, schizofreni hos barn og unge og voldelig atferd ved psykose.

Språket er jevnt over godt, selv om boken preges av å ha ulike forfattere. Jeg vil fremheve kapitlet om kognitiv behandling som særlig velskrevet og interessant. Philippa Garety, som er professor ved Kings College i London, og emnet hun presenterer, er en ny giv innen psykosebehandlingen. Også kapitlet om patobiologi er interessant lesning i en tid hvor vi fortsatt diskuterer om det finnes hjerneorganiske forandringer ved schizofreni – det er ingen tvil om at man ofte har et organisk substrat til de mest alvorlige psykosene. Begreper som hypofrontalitet og ineffektiv funksjon i prefrontal cortex bekrefte av nyere hjerneundersøkelser.

Kapitlet om behandlingsresistente psykoser, som utgjør 10–15 % av de nysyke, er tankevekkende. I Norge har vi ca. 15 nye tilfeller per 100 000 per år, og 1–2 av disse vil ofte kreve lang behandling med ressurskrevende rammer. Har vi gitt etter for politisk press og gått med på å definere vekk de sykeste av de syke? Hvor er langtidsplassene med sterke nok rammer til å yte god behandling i disse tider med desentralisert behandling og DPS-er som ofte mangler fagfolk?

Jeg vil anbefale boken i en travel klinisk hverdag. Den er ikke for omfattende og allikevel såpass oppdatert at du kan bruke den som oppslagsverk etter hvert som kliniske problemstillinger oppstår.

Tor Ketil Larsen
 Psykiatrisk divisjon
 Stavanger universitetssjukehus

Nyttig om arbeidsmiljø

Ørn Terje Foss
Jobbhelse
 Helseboka for arbeidslivet. 509 s, tab, ill. Oslo:
 Gyldendal Akademisk, 2012. Pris NOK 629
 ISBN 978-82-05-39183-3

Denne boken gir en omfattende oversikt over praktisk arbeidsmiljøarbeid. I forordet redegjør forfatteren godt for målsettingen. Den er ikke en lærebok i arbeidsmedisin, og det er andre enn leger som nok vil være den primære målgruppen. Mange leger kan imidlertid ha stor nytte av denne boken. Den er høyst relevant for arbeidsmiljøarbeid på sykehus, både for ledere og tillitsvalgte som ikke har spesielle forutsetninger i dette fagområdet. Den vil også være nyttig for bedriftshelsetjenesten, f.eks. leger med deltidsstilling som bedriftsleger eller allmennleger. I tillegg vil den være til nytte for tillitsvalgte, politikere og allmenheten.

Boken er omfangsrik, men oversiktlig med en detaljert innholdsfortegnelse. Stikkordregisteret kunne likevel vært mer omfattende. Der er ni hovedkapitler: *Forord, Arbeid og helse, Jobben som helsebelastning, Helsefremmede arbeidsplasser, Jobben som problemarena, Sykefravær og jobbnærver, Arbeidsmiljøarbeid, Førstehjelp på jobben og Arbeidsmiljøressurser.*

Ørn Terje Foss har lang fartstid både som allmennlege og bedriftslege, og stiller sin erfaring til disposisjon for leseren, ikke minst ved å gi kortfattede råd, «Ørneråd». Han har utført et stort og nyttig arbeid og samlet mye informasjon som synes godt dokumentert. Spesielt er det hensiktsmessig med gode referanser til offentlig regelverk og utredninger. I tillegg inneholder boken personlige synspunkter og polemikk som krydrer fremstillingen.

Personlig tror jeg kapitlene som går direkte på arbeidsmiljøarbeid, er mest konkrete og praktisk anvendelige. Imidlertid kan bredden i emnevalg ha ført til at boken blir noe ujevn og i forskjellig grad tilpasset ulike grupper lesere.

Omfanget og prisen er i største laget, men alt i alt finner jeg at dette er en velskrevet bok som i det vesentlige er tilpasset formålet. Kapitlene som omtaler arbeidsmedisinske sykdommer og førstehjelp, bør kanskje overveies sløffet i senere utgaver, da disse emnene vil være bedre dekket i andre publikasjoner. Boken vil da også bli mer konsentrert og håndterlig.

Tor Brøvig Aasen
 Yrkesmedisinsk avdeling
 Haukeland universitetssykehus